

زندگی نامه حضرت مهدی (عج)

ولادت

ولادت حضرت مهدی صاحب الزمان (ع) در شب جمعه، نیمه شعبان سال ۲۵۵ یا ۲۵۶ هجری بوده است. پس از اینکه دو قرن و اندی از هجرت پیامبر (ص) گذشت، و امامت به امام دهم حضرت هادی (ع) و امام یازدهم حضرت عسگری (ع) رسید. کم کم در بین فرمانروایان و دستگاه حکومت جبار، نگرانی هایی پدید آمد. علت آن اخبار و احادیثی بود که در آنها نقل شده بود: از امام حسن عسگری (ع) فرزندی تولد خواهد یافت که تخت و کاخ جباران و ستگران را واژگون خواهد کرد و عدل و داد را جانشین ظلم و ستم ستگران خواهد نمود. در احادیثی که بخصوص از پیغمبر (ص) رسیده بود، این مطلب زیاد گفته شده و به گوش زمامداران رسیده بود. در این زمان یعنی هنگام تولد حضرت مهدی (ع)، معتصم عباسی، هشتمین خلیفه عباسی، که حکومتش از سال ۲۱۸ هجری آغاز شد، سامرا، شهر نوساخته را مرکز حکومت عباسی قرار داد. این اندیشه - که ظهور مصلحی پایه های حکومت ستمکاران را متزلزل می نماید و باید از تولد نوزادان جلوگیری کرد، و حتی مادران بیگناه را کشت، و یا قابله هایی را پنهانی به خانه ها فرستاد تا از زنان باردار خبر دهند - در تاریخ نظایری دارد. در زمان حضرت ابراهیم (ع) نمرود چنین کرد. در زمان حضرت موسی (ع) فرعون نیز به همین روش عمل نمود. ولی خدا نخواست. همواره ستمگران می خواهند مشعل حق را خاموش کنند، غافل از آنکه، خداوند نور خود را تمام و کامل می کند، اگر چه کافران و ستمگران نخواهند. در مورد نوزاد مبارک قدم حضرت امام حسن عسگری (ع) نیز داستان تاریخ به گونه ای شگفت انگیز و معجزه آسا تکرار شد. امام دهم بیست سال - در شهر سامرا - تحت نظر و مراقبت بود، و سپس امام یازدهم (ع) نیز در آنجا زیر نظر و نگرهبانی حکومت به سر می برد. به هنگامی که ولادت، این اختر تابناک، حضرت مهدی (ع) نزدیک گشت، و خطر او در نظر جباران قوت گرفت، در صدد برآمدند تا از پدید آمدن این نوزاد جلوگیری کنند، و اگر پدید آمد و بدین جهان پای نهاد، او را از میان بردارند. بدین علت بود که چگونگی احوال مهدی، دوران حمل و سپس تولد او، همه و همه، از مردم نهان داشته می شد، جز چند تن معدود از نزدیکان، یا شاگردان و اصحاب خاص امام حسن عسگری (ع) کسی او را نمی دید. آنان نیز مهدی را گاه بگاه می دیدند، نه همیشه و به صورت عادی.

شیعیان خاص، مهدی (عج) را مشاهده کردند در مدت ۴ یا ۵ سال آغاز عمر حضرت مهدی که پدر بزرگوارش حیات داشت، شیعیان خاص به حضور حضرت مهدی (ع) می رسیدند. از جمله چهل تن به محضر امام یازدهم رسیدند و از امام خواستند تا حجت و امام بعد از خود را به آنها بنمایند تا او را بشناسند، و امام چنان کرد. آنان پسری را دیدند که بیرون آمد، همچون پاره ماه، شبیه به پدر خویش. امام عسگری فرمود: پس از من، این پسر امام شماس است. و خلیفه من است در میان شما، امر او را اطاعت کنید، از گرد رهبری او پراکنده نگردید، که هلاک می شوید و دینتان تباه می گردد. این را هم بدانید که شما او را پس از امروز نخواهید دید، تا اینکه زمانی دراز بگذرد. بنابراین از نایب او، عثمان بن سعد، اطاعت کنید. و بدین گونه، امام یازدهم، ضمن تصریح به واقع شدن غیبت کبری، امام مهدی را به جماعت شیعیان معرفی فرمود، و استمرار

سلسله ولایت را اعلام داشت . یکی از متفکران و فیلسوفان قرن سوم هجری که به حضور امام رسیده است ، ابو سهل نوبختی می باشد . باری ، حضرت مهدی (ع) پنهان می زیست تا پدر بزرگوارش حضرت امام حسن عسگری (ع) در روز هشتم ماه ربیع الاول سال ۲۶۰ هجری دیده از جهان فرو بست . در این روز بنا به سنت اسلامی ، می بایست حضرت مهدی (عج) بر پیکر مقدس پدر بزرگوار خود نماز گزارد ، تا خلفای ستمگر عباسی جریان امامت را نتوانند تمام شده اعلام کنند ، و یا بدخواهان آن را از مسیر اصلی منحرف کنند ، و وراثت معنوی و رسالت اسلامی و ولایت دینی را به دست دیگران سپارند . بدین سان ، مردم دیدند کودکی همچون خورشید تابان با شکوه هر چه تمامتر از سرای امام بیرون آمد ، و جعفر کذاب عمومی خود را که آماده نماز گزاردن بر پیکر امام بود به کناری زد ، و بر بدن مطهر پدر نماز گزارد .

ضرورت غیبت آخرین امام

بیرون آمدن حضرت مهدی (ع) و نماز گزاران آن حضرت همه جا منتشر شد . کارگزاران و ماموران معتمد عباسی به خانه امام حسن عسگری (ع) هجوم بردند ، اما هر چه بیشتر جستند کمتر یافتند ، و در چنین شرایطی بود که برای بقای حجت حق تعالی ، امر غیبت امام دوازدهم پیش آمد و جز این راهی برای حفظ جان آن خلیفه خدا در زمین نبود ، زیرا ظاهر بودن حجت حق و حضورش در بین مردم همان بود و قتلش همان . پس مشیت و حکمت الهی بر این تعلق گرفت که حضرتش را از نهان ها پنهان نگهدارد ، تا دست دشمنان از وی کوتاه گردد و واسطه فیوضات ربانی ، بر اهل زمین سالم ماند . بدین صورت حجت خدا ، هر چند آشکار نیست ، اما انوار هدایتش از پس پرده غیبت راهنمای موالیان و دوستانش می باشد . ضمناً این کیفر کردار امت اسلامی است که نه تنها از مسیر ولایت و اطاعت امیرالمومنین علی (ع) و فرزندان معصومش روی بر تافت ، بلکه به آزار و قتل آنان نیز اقدام کرد ، و لزوم نهان زیستی آخرین امام را برای حفظ جانش سبب شد .

در این باب سخن بسیار است و مجال تنگ ، اما برای اینکه به اهمیت وجود امام غایب در جهان بینی تشیع بیشتر پی ببرد ، به نقل قول پروفیسور هانری کربن مستشرق فرانسوی – در ملاقاتی که با علامه طباطبائی داشته ، می پردازیم :

به عقیده من مذهب تشیع تنها مذهبی است که رابطه هدایت الهیه را میان خدا و خلق ، برای همیشه ، نگهداشته و بطور استمرار و پیوستگی ولایت را زنده و پابرجا می دارد . تنها مذهب تشیع است که نبوت را با حضرت محمد (ص) ختم شده می داند ، ولی ولایت را که همان رابطه هدایت و تکمیل می باشد ، بعد از آن حضرت و برای همیشه زنده می داند . رابطه ای که از اتصال عالم انسانی به عالم الوهی کشف می شود ، و بواسطه دعوت‌های دینی قبل از موسی و دعوت دینی موسی دارد و عیسی و محمد – صلوات الله علیهم – و بعد از حضرت محمد(ص) ، بواسطه ولایت جانشینان وی (به عقیده شیعه) زنده بوده و هست و خواهد بود ، او حقیقتی است زنده که هرگز نظر علمی نمی تواند او را از خرافات شمرده از لیست حقایق

حذف نماید. آری تنها مذهب تشیع است که به این حقیقت، لباس دوام و استمرار پوشانیده و معتقد است که این حقیقت میان عالم انسانی و الوهی، برای همیشه، باقی و پابرجاست یعنی با اعتقاد به امام حی غایب.

وجود او متجلی است و همه هستی او را فرا گرفته است. مهدی (ع) عادل است و خجسته و پاکیزه. ذره ای از حق را فرو نگذشته. خداوند دین اسلام را به دست او عزیز گرداند. آری، چون مهدی (ع) قیام کند زمینی نماند، مگر آنکه در آنجا گلبانگ محمدی: اشهدان لا اله الا الله، و اشهدان محمدا رسول الله، بلند گردد.

طول عمر امام زمان (ع)

درازی عمر امام (ع) با در نظر گرفتن عمرهای درازی که قرآن بدانها گواهی می دهد، و در کتابهای تاریخی نیز افراد معمر (دارای عمر دراز) زیاد بوده اند، و در گذشته و حال نیز چنین کسانی بوده و هستند، عمر زیاد حضرت مهدی (ع) به هیچ دلیلی محال نیست، بلکه از نظر عقلی و دید وسیع علمی و امکان واقع شدن بهیچ صورت بعید نیست. از اینها گذشته اگر از نظر قدرت الهی، بدان نظر کنیم، امری ناممکن نیست در برابر قدرت خدا - که بر هر چیز تواناست - عمرهایی مانند عمر حضرت نوح (ع) و عمر بیشتر از آن حضرت و یا کمتر از آن کاملا امکان دارد. برای خدای قدیر و حکیم، کوچک و بزرگ، کم و بسیار، همه و همه مساوی است. بنابراین حکمت کامل و بالغ او، تا هر موقع اقتضا کند بنده خود را در نهایت سلامت زنده نگاه می دارد. پس طبق حکمت الهی، امام دوازدهم، مهدی موعود (ع) باید از انظار غایب باشد و سالها زنده بماند و راز دار جهان و واسطه فیض برای جهانیان باشد تا هر وقت خدا اراده کند ظاهر گردد، و عالم را پس از آنکه از ظلم و جور پر شده، از قسط و عدل پر کند.

انتظار ظهور قائم (ع)

بر خلاف آنان که پنداشته اند انتظار ظهور یعنی دست روی گذاشتن و از حرکت‌های اصلاحی جامعه کنار رفتن و فقط گلیم خود را از آب بیرون بردن، و به جریانات اسلام دینی و اجتماعی بی تفاوت ماندن، هرگز چنین پنداری درست نیست. برعکس، انتظار یعنی در طلب عدالت و آزادی و آزادی فعالیت کردن و در نپذیرفتن ظلم و باطل و بردگی و ذلت و خواری، مقاومت کردن و در برابر هر ناحقی و ستمی و ستمگری ایستادن است.

شمشیر حضرت مهدی (ع)

شمشیر مهدی ، سیف الله و سیف الله المنتقم است . شمشیری است خدائی ، شمشیری است انتقام گیرنده از ستمگران و مستکبران . شمشیر مهدی شمشیر انتقام از همه جانیان در طول تاریخ است درندگان متمدن آدمکش را می کشد ، اما بر سر ضعیفان و مستضعفان رحمت می بارد و آنها را می نوازد .

غیبت کوتاه مدت یا غیبت صغری

مدت غیبت صغری بیش از هفتاد سال بطول نینجامید (از سال ۲۶۰ هجری تا سال ۳۲۹ هجری) . که در این مدت نایبان خاص ، به محضر حضرت مهدی (ع) می رسیدند ، و پاسخ نامه های سوالات را به مردم می رساندند . نایبان خاص که افتخار رسیدن به محضر امام (ع) را داشته اند ، چهار تن بودند که به نواب خاص یا نایبان ویژه معروف بودند .

۱- نخستین نایب خاص مهدی (ع) عثمان بن سعید اسدی است . که ظاهراً بعد از سال ۲۶۰ هجری وفات کرد ، و در بغداد به خاک سپرده شد . عثمان بن سعید از یاران و شاگردان مورد اعتماد امام دهم و امام یازدهم بود و خود در زیر سایه امامت پرورش یافته بود .

۲- محمد بن عثمان : دومین سفیر و نایب امام (ع) محمد بن عثمان بن سعید فرزند عثمان بن سعید است که در سال ۳۰۵ هجری وفات کرد و در بغداد بخاک سپرده شد نیابت و سفارت محمد بن سعید نزدیک چهل سال بطول انجامید .

۳- حسین بن روح نوبختی : سومین سفیر ، حسین بن روح نوبختی بود که در سال ۳۲۶ هجری فوت کرد .

۴- علی بن محمد سمري : چهارمین سفیر و نایب امام حجه بن الحسن (ع) است که در سال ۳۲۶ هجری قمری در گذشت و در بغداد دفن شد مدفن وی نزدیک آرامگاه عالم و محدث بزرگ ثقه الاسلام محمد بن یعقوب کلینی است . همین بزرگان و عالمان و روحانیون برجسته و پرهیزگار و زاهد و آگاه در دوره غیبت صغری واسطه ارتباط مردم با امام غایب و حل مشکلات آنها بوسیله حضرت مهدی (ع) بودند .

غیبت دراز مدت یا غیبت کبری و نیابت عامه

این دوره بعد از زمان غیبت صغری آغاز شد ، و تاکنون ادامه دارد . این مدت دوران امتحان و سنجش ایمان و عمل مردم است .

اعتقاد به مهدویت در دوره های گذشته

اعتقاد به دوره آخر الزمان و انتظار ظهور منجی در دینهای دیگر مانند: یهودی ، زرتشتی ، مسیحی و مدعیان نبوت عموماً ، و دین مقدس اسلام ، خصوصاً ، به عنوان یک اصل مسلم مورد قبول همه بوده است .

اعتقاد به حضرت مهدی (ع) منحصر به شیعه نیست

عقیده به ظهور حضرت مهدی (ع) فقط مربوط به شیعیان و عالم تشیع نیست ، بلکه بسیاری از مذاهب اهل سنت (مالکی ، حنفی ، شافعی ، و حنبلی و...) به این اصل اعتقاد دارند و دانشمندان آنها ، این موضوع را در کتابهای فراوان خود آورده اند و احادیث پیغمبر (ص) را درباره حضرت مهدی (ع) از حدیثهای متواتر و صحیح می دانند .

قرآن و حضرت مهدی (ع)

در قرآن کریم درباره حضرت مهدی (ع) و ظهور منجی در آخر الزمان و حکومت صالحان و پیروزی نیکان بر ستمگران آیاتی آمده است از جمله ما در زبور داوود ف پس از ذکر (=تورات)نوشته ایم که سرانجام ، زمین را بندگان شایسته ما میراث برند و صاحب شوند .

حضرت امام محمد باقر(ع) درباره بندگان شایسته فرموده است : منظور اصحاب حضرت مهدی (ع) در آخر الزمان هستند و نیز ما می خواهیم تا به مستضعفان زمین نیکی کنیم ، یعنی آنان را پیشوایان سازیم و میراث بران زمین .

بسم الله الرحمن الرحيم . انا انزلناه فی ليله القدر ...

ما قرآن را در شب قدر فرو فرستادیم . تو شب قدر را چگونه شبی می دانی ؟ شب قدر از هزار ماه بهتر است . در آن شب ، فرشتگان و روح (جبرئیل) به اذن خدا ، همه فرمانها و سرنوشتها را فرود می آورند . آن شب ، تا سپیده دمان ، همه سلام است و سلامت .

چنانکه از آیه های سوره قدر بروشنی فهمیده می شود ، در هر سال شبی هست که از هزار ماه به ارزش و فضیلت برتر است . آنچه از احادیثی که در تفسیر این سوره ، و تفسیر آیات آغاز سوره دخان فهمیده می شود ، این است که فرشتگان ، در شب قدر ، مقدرات یکساله را به نزد ولی مطلق زمان می آورند و به او تسلیم می دارند . در روزگار پیامبر اکرم (ص) محل نزول فرشتگان در شب قدر ، آستان مصطفی (ع) بوده است .

دانشگاه علمی کاربردی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی ایران